

Posudek na bakalářskou práci Jitky Laburdové: Vegetace lučních pramenišť západočeské zřídelní oblasti

Ve své bakalářské práci Jitka Laburdová osnímkovala okolí 30 pramenišť v západních Čechách a zaznamenané snímky srovnala s výsledky chemické analýzy vody z těchto pramenů.

Po formální stránce lze konstatovat, že autorka správně pochopila obsah jednotlivých kapitol, literaturu cituje vesměs správně (je správně Plant Ecology a ne Ekology, nejednotně jsou uváděny názvy periodik ve zkrácené nebo plné formě), míra chyb v interpunkci a překlepů roste s rostoucím pořadím, ve kterém byla ta která kapitola psána, i když nepřesahuje obvyklou míru.

V **Úvodu** autorka uvádí poznatky z prací několika skupin evropských autorů o vztahu chemismu a vegetace slatinišť. Tyto poznatky jsou občas poněkud rozporuplné, což není ve vědě neobvyklé, nicméně z textu není patrný autorčin názor na věc a jestli si té rozporuplnosti vůbec všimla (člověk je někdy natolik ponořen do vypisování poznatků z literatury, že mu jejich obsah a souvislosti unikají). Např.:

str. 2 – píše: „Nasycení bázemi je nejvýznamnějším faktorem ovlivňujícím druhové složení a druhovou bohatost vegetace na krajinné úrovni, předchozí věta. Tento vliv nasycení bázemi se týká především mechorostů (... , Hájková a Hájek 2004). Naproti tomu Hájková a Hájek (2004) došli k závěru, že druhové složení mechorostů je více závislé na druhovém složení cévnatých rostlin než na gradientu nasycení bázemi.“

str. 2 – autorka píše, že distribuce cévnatých rostlin je závislá především na gradientu živin. O kousek dál se praví, že obsahy živin jsou časově nestálé ... a časově nestálé charakteristiky prostředí vysvětlují velmi málo z druhové variability slatinišť.

str. 3 – trochu překvapivé je i sdělení, že „Tahvanainen nenalezl korelaci mezi koncentrací vápníku a typy slatinišť a tvrdí, že pH je jediným faktorem, který určuje typ slatinišť, protože koncentrace vápníku je korelována s pH.“

Kapitola 3 **Metodika**: Autorka uvádí, že v každém snímku zaznamenávala velikost vodní plochy. Tento údaj ale ve snímcích neuvádí. Proč? Vzhledem k tomu, že velikost vodní plochy mohla být značně různá (od decimetrů po metry čtverečné) a tedy i zbylá plocha snímku byla velmi variabilní, je uvedení této veličiny dost podstatné. A v jakém vztahu k této charakteristice je charakteristika „pokryvnost E1 patra“?

Z popisu a fotografií není jasné umístění snímku vzhledem k vývěru, z něhož byla odebírána voda na chemické analýzy. Např. na fotografii 13 pramene Tršnice je široké okolí vývěru zdevastováno dobyt看em. Není jasné, kde tam byl snímek 4x4 m umístěn, když pokryvnost E1

patra byla 75%. Zároveň je překvapivé, že na tomto prameništi zjevně silně ovlivněném pastvou je koncentrace dusičnanů a fosforečnanů relativně nízká (viz Výsledky).

K čemu byla zjišťována Ellembergova indikační čísla pro pH, N a salinitu? Jak se s tímto údajem dále pracovalo (pokud jsem je nepřehlédla, objevují se jen v grafu na Obr. 2, ale bez komentáře)?

Které z měřených chemických charakteristik vody měřila autorka sama (to není jasné z formulace „v BÚ v Třeboni byly provedeny chemické rozbory“)?

Výsledky:

Z čeho autorka usuzuje, že si je většina lokalit vegetačně velmi podobná (1. odst. na str. 17)? Při srovnání obr. 7 a 8 (CCA pro všechny druhy a jen pro cévnaté rostliny) autorka uvádí, že „oproti obr. 7 je na obr. 8 navíc vidět, že *Carex nigra* preferuje kromě nižší koncentrace Na také nižší pH a *C. rostrata* se vyskytuje spíše na stanovištích s nižším obsahem Na“, ale na obr. 7 je vidět naprosto stejný trend.

Zvolený způsob presentace jednotlivých snímků v grafech a v textu je dost nešťastný. Jedině v tab. 1 na str. 15 jsou uvedeny jak názvy, tak čísla lokalit. V grafech jsou jen čísla, v tab. 10 v příloze, která shrnuje fytoocenologické snímky pramenišť, jen názvy, v textu vesměs jen názvy lokalit.

Diskuse:

V první větě diskuse se praví, že „výsledky potvrdily vztahy mezi vegetací a chemismem pramenišť (Wheeler 1999)“. Jaké vztahy? Tato práce je zmíněna poprvé a autorka se k ní dále nevrací. Autorka by měla upřesnit, jaké vztahy citovaný autor ve své práci našel.

Str. 40 – z čeho autorka soudí, že „mechorosty reagují více na změny jednotlivých charakteristik“?

Na str. 35 – 38 je dlouze vyjmenováváno, ve kterých druzích se liší a shodují snímky autorky a dřívějších badatelů, pořízené na stejných lokalitách. Asi by bylo přehlednější a určitě by lépe ukázalo, jak si jsou tyto dva soubory dat podobné, kdyby byly srovnány společnou analýzou.

V závěru Diskuse autorka doporučuje, aby byly lokality pravidelně koseny, zejména na sušších lokalitách s vysokou pokrývností cévnatých rostlin. Na základě čeho k tomuto doporučení autorka došla a jaký očekává dopad kosení?

Práce dle mého názoru splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Autorka se měla možnost naučit řadu lučních druhů včetně mechorostů, kterým se řada botaniků vyhýbá. Práci doporučuji k obhajobě a v případě přesvědčivé obhajoby navrhuji hodnotit stupněm „výborně“.